

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
Combaterea dezinformării în legătură cu COVID-19 – Asigurarea unei informări corecte
JOIN(2020) 8 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/387/11.11.2020,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1.- Senatul României

(1) Constată că:

a) documentul evocă provocările principale ale acestei crize informaționale și enumeră pașii următori în scopul combaterii crizei.

i. o listă indicativă de exemple, care confirmă caracterul eterogen al situațiilor gestionate pe durata crizei COVID-19, include printre altele teorii ale conspirației care au pus în pericol sănătatea populației (ex. răspândirea virusului prin rețelele 5G), implicarea unor actori terți, cu mențiune explicită pe Rusia și China, în operațiuni de influențare și campanii de dezinformare în UE și în vecinătate, fraude cu produse „miraculoase” care nu aveau la bază dovezi medicale, crimele cibernetice prin răspândirea de *malware* prin linkuri asociate COVID-19.

b) documentul face referire și la lecțiile învățate ca urmare a crizei, precum necesitatea diferențierii formelor de conținut fals sau înșelător, dar și la diferențierea unor concepte gen „*misinformation*”¹ și „*disinformation*”² și calibrarea unui răspuns adecvat.

1 Informație falsă, dar care este nu utilizată în scopuri maligne.

2 Informație falsă creată cu scopul de a aduce prejudicii unei persoane, grup social, organizații sau țări.

i. Comunicarea face referire la utilizarea în operațiunile de influențare a unei game extrem de variate de instrumente, deseori o combinație între cele enumerate. Dezinformarea este parte din acest tip de operațiuni, deseori fiind însoțită de alte acțiuni și/sau tactici (folosirea coordonată a numeroase conturi false pe platformele sociale, folosirea de *bots* pentru creșterea artificială a traficului de conținut manipulativ etc.).

c) Consolidarea comunicării strategice, atât în interiorul, cât și în exteriorul UE este al doilea element menționat în Comunicare.

i. Sunt avute în vedere câteva linii de acțiune, printre care continuarea dezvoltării capacităților de comunicare strategică, accentuând cooperarea și coordonarea cu SM, folosirea mecanismelor existente pentru a înlesni cooperarea cu SM și cu partenerii internaționali, crearea unei secțiuni speciale în Rapid Alert System (RAS / Sistemul de Alertă Rapidă înființat de SEAE) pentru facilitarea schimbului de informații relevante între SM și Instituțiile UE, întărirea componentei de comunicare strategică și diplomatie publică din Delegațiile UE, în strânsă cooperare cu rețeaua diplomatică a SM și cu autoritățile locale și societatea civilă.

(2) Susține că:

a) în vederea îmbunătățirii cooperării în interiorul UE se vor urmări câteva acțiuni concrete, precum: utilizarea mai extinsă a Rapid Alert System /RAS de către SM, în special pe componenta de *situational awareness*, facilitarea, de către COM, a schimbului de *best practices* pe acțiuni specifice dezinformării. Cooperarea cu statele terțe și cu partenerii internaționali se poate accentua, conform Comunicării, prin:

i. intensificarea cooperării în cadrul parteneriatelor existente (G7 și NATO) și extinderea cooperării cu ONU și organizații regionale, inclusiv OSCE și CoE;

ii. intensificarea schimbului de informații cu partenerii relevanți din societatea civilă și din sectorul privat din statele terțe, în special pe componenta de conștientizare a amenințărilor;

iii. globalizarea cooperării și a schimbului de bune practici în combaterea dezinformării și a operațiunilor de influențare.

b) cele două direcții mari de acțiune propuse de Comisie: creșterea rolului platformelor pe timp de criză și susținerea pentru *fact-checkers* și cercetători în vederea creșterii transparenței platformelor on-line vis-a-vis de dezinformare și operațiuni de influențare;

c) linii de acțiune în vederea asigurării continue a libertății de exprimare și a dezbaterii democratice, printre care monitorizarea impactului măsurilor excepționale asupra legislației europene, recomandarea către SM de a asigura un cadru sigur pentru jurnaliști și de a recunoaște media de știri ca un serviciu esențial.

d) invitația COM către Consiliul și Parlamentul European să adopte pachetul financiar de sprijin pentru presă în vederea întăririi rezilienței media în lupta cu dezinformarea legată de COVID. Este avută în vedere demararea, cât mai curând de către COM și ÎR/VP, a acțiunilor propuse, care vor sta la baza unei viitoare abordări pe termen mai lung, ca parte a Planului European de Acțiune pentru Democrație (care ar trebui prezentat spre sfârșitul acestui an), precum și a viitorului cadru de reglementare a serviciilor digitale (Digital Services Act).

e) schimbul de bune practici între COM, ÎR/VP, Parlamentul European și Consiliul UE pe tema măsurilor de creștere a rezilienței, în scopul responsabilizării și conștientizării cetățenilor,

inclusiv prin promovarea informațiilor din surse ale autorităților cu menținerea dezbaterii democratice.

i. COM va actualiza Planul de Acțiune privind Educația Digitală până la finele lui 2020, și va derula acțiuni concrete de creștere a gradului de conștientizare și dezvoltare a gândirii critice în rândul diferitelor grupuri sociale. Producerea de materiale referitoare la natura dezinformării, pericolele la adresa societății democratice și instrumentele disponibile pentru a combate acest fenomen sunt parte din acțiunile prevăzute în CC.

f) Protejarea sănătății publice și a drepturilor consumatorilor se transpune prin cooperarea cu platformele sociale în vederea identificării publicității necinstite, precum și creșterea cooperării internaționale și a schimbului de experiență pentru promovarea unei abordări europene față de consumatorii induși în eroare în context COVID-19.

(3) Apreciază că:

a) Accentul este plasat pe acțiuni imediate, fără ca documentul să conțină detalii privind un eventual instrumentar pentru combaterea dezinformării prin elemente specifice și după încheierea crizei generate de noul coronavirus.

b) din perspectiva României:

i. ca aspecte pozitive ale Comunicării, de interes este accentul plasat pe cooperarea UE-NATO în domeniul comunicării strategice și al combaterii dezinformării, diversele acțiuni de îmbunătățire a comunicării strategice și prin utilizarea intensivă a RAS, importanța acordată SEAE Strategic Communications Task Forces (Est, Sud și Balcanii de Vest), care ar putea genera un input de resurse umane suplimentar, creșterea implicării rețelei naționale de oficii diplomatice în acțiuni de comunicare strategică și diplomatie publică coordonate cu Delegațiile UE, demararea unui proces la nivel european în vederea generării unor definiții general acceptate în scopul unei coordonări mai eficiente între SM și partenerii tradiționali.

ii. ca aspecte cu impact important ce necesită o definitivare a poziției naționale, menționăm: extinderea ariei de activitate al Stratcom Task Forces și posibila diluare a importanței StratCom Est; reglementarea cadrului platformelor sociale; sprijinirea creării unei rețele de *fact-checkers* prin identificarea actorilor relevanți.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

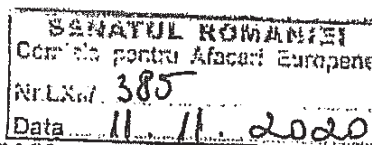
Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... noiembrie 2020, cu respectarea prevederilor art. 76 alin (2) din Constituția României, republicată.

p. Președintele Senatului
Robert-Marius CAZANCIUC

București, ... noiembrie 2020
Nr. ...

Parlamentul României
Senat

xxxvii/941/11.11.2020

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

La

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Combaterea dezinformării în legătură cu COVID-19 - Asigurarea unei informări corecte

JOIN (2020) 8 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr.1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Combaterea dezinformării în legătură cu COVID-19 - Asigurarea unei informări corecte, JOIN (2020) 8 final.

În cadrul ședinței Comisiei pentru afaceri europene, din data de 4 noiembrie a.c., raportor a fost doamna senator Gabriela Crețu. În conformitate cu prevederile articolului 133¹ din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, ședința comisiei a avut loc prin mijloace electronice.

A fost analizată Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene.

La dezbateri au participat reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și ai Ministerului Justiției.

La 10 iunie 2020, Comisia Europeană a publicat Comunicarea Comună a Comisiei (COM) și a Înaltului Reprezentant (ÎR) privind lupta împotriva dezinformării.

Documentul este prezentat în contextul în care pandemia COVID-19 a fost însoțită de o campanie susținută de știri și informații / „infodemic” despre virus, cele mai multe false sau incorecte, care s-au răspândit în special prin intermediul platformelor sociale. Izolarea socială a condus la utilizarea intensă a platformelor sociale ca mijloace principale de informare, de acest fapt profitând diverși actori statali și non-statali care au alimentat fricile populației generate de noul coronavirus.

Prezenta Comunicarea are la bază Planul Comun (COM/ÎR) de Acțiune împotriva Dezinformării, adoptat în 2018, cu accent pe elementele esențiale ale Planului, precum valorile comune europene și drepturile fundamentale, în special libertatea de exprimare.

În plus, Comunicarea abordează liniile de răspuns imediat la dezinformarea creată în jurul crizei medicale, face o radiografie a pașilor întreprinși și propune acțiuni ce vor fi luate în termen scurt.

În urma examinării, Comisia pentru afaceri europene formulează următoarele:

1. Constată că:

- documentul evocă **provocările principale ale acestei crize informaționale** și enumeră pașii următori în scopul combaterii crizei.

➤ o listă indicativă de exemple, care confirmă caracterul eterogen al situațiilor gestionate pe durata crizei COVID-19, include printre altele **teorii ale conspirației** care au pus în pericol sănătatea populației (ex. răspândirea virusului prin rețelele 5G), **implicarea unor actori terți**, cu mențiune explicită pe Rusia și China, în operațiuni de influențare și campanii de dezinformare în UE și în vecinătate, **fraude cu produse „miraculoase”** care nu aveau la bază dovezi medicale, **crimele cibernetice** prin răspândirea de *malware* prin linkuri asociate COVID-19.

- documentul face referire și la lecțiile învățate ca urmare a crizei, precum necesitatea diferențierii formelor de conținut fals sau înșelător, dar și la diferențierea unor concepte gen *“misinformation”*¹ și *“disinformation”*² și calibrarea unui răspuns adecvat.

➤ Comunicarea face referire la utilizarea în **operațiunile de influențare** a unei game extrem de variate de instrumente, deseori o combinație între cele enumerate. Dezinformarea este parte din acest tip de operațiuni, deseori fiind însoțită de alte acțiuni și/sau tactici (folosirea coordonată a numeroase conturi false pe platformele sociale, folosirea de *bots* pentru creșterea artificială a traficului de conținut manipulativ etc.).

- **Consolidarea comunicării strategice**, atât în interiorul, cât și în exteriorul UE este al doilea element menționat în Comunicare.

➤ Sunt avute în vedere câteva linii de acțiune, printre care continuarea dezvoltării capabilităților de comunicare strategică, accentuând cooperarea și coordonarea cu SM, folosirea mecanismelor existente pentru a înlesni cooperarea cu SM și cu partenerii internaționali, crearea unei secțiuni speciale în Rapid Alert System (RAS / Sistemul de Alertă Rapidă înființat de SEAE) pentru facilitarea schimbului de informații relevante între SM și Instituțiile UE, întărirea componentei de comunicare strategică și diplomatie publică din Delegațiile UE, în strânsă cooperare cu rețeaua diplomatică a SM și cu autoritățile locale și societatea civilă.

2. Susține că:

- în vederea îmbunătățirii cooperării în interiorul UE se vor urmări câteva **acțiuni concrete**, precum: **utilizarea mai extinsă a Rapid Alert System /RAS de către SM**, în special pe componenta de *situational awarness*, **facilitarea, de către COM, a schimbului de best practices** pe acțiuni specifice dezinformării.

Cooperarea cu statele terțe și cu partenerii internaționali se poate accentua, conform Comunicării, prin:

- intensificarea cooperării în cadrul parteneriatelor existente (G7 și NATO) și extinderea cooperării cu ONU și organizații regionale, inclusiv OSCE și CoE;

1 Informație falsă, dar care este nu utilizată în scopuri maligne.

2 Informație falsă creată cu scopul de a aduce prejudicii unei persoane, grup social, organizații sau țări.

- intensificarea schimbului de informații cu partenerii relevanți din societatea civilă și din sectorul privat din statele terțe, în special pe componenta de conștientizare a amenințărilor;
 - globalizarea cooperării și a schimbului de bune practici în combaterea dezinformării și a operațiunilor de influențare.
- cele două direcții mari de acțiune propuse de Comisie: creșterea rolului platformelor pe timp de criză și susținerea pentru *fact-checkers* și cercetători în vederea creșterii transparenței platformelor on-line vis-a-vis de dezinformare și operațiuni de influențare;
 - linii de acțiune în vederea asigurării continue a libertății de exprimare și a dezbaterii democratice, printre care monitorizarea impactului măsurilor excepționale asupra legislației europene, recomandarea către SM de a asigura un cadru sigur pentru jurnaliști și de a recunoaște media de știri ca un serviciu esențial.
 - invitația COM către Consiliul și Parlamentul European să adopte pachetul financiar de sprijin pentru presă în vederea întăririi rezilienței media în lupta cu dezinformarea legată de COVID. Este avută în vedere demararea, cât mai curând de către COM și ÎR/VP, a acțiunilor propuse, care vor sta la baza unei viitoare abordări pe termen mai lung, ca parte a Planului European de Acțiune pentru Democrație (care ar trebui prezentat spre sfârșitul acestui an), precum și a viitorului cadru de reglementare a serviciilor digitale (Digital Services Act).
 - schimbul de bune practici între COM, ÎR/VP, Parlamentul European și Consiliul UE pe tema măsurilor de creștere a rezilienței, în scopul responsabilizării și conștientizării cetățenilor, inclusiv prin promovarea informațiilor din surse ale autorităților cu menținerea dezbaterii democratice.
- De asemenea, COM va actualiza Planul de Acțiune privind Educația Digitală până la finele lui 2020, și va derula acțiuni concrete de creștere a gradului de conștientizare și dezvoltare a gândirii critice în rândul diferitelor grupuri sociale. Producerea de materiale referitoare la natura dezinformării, pericolele la adresa societății democratice și instrumentele disponibile pentru a combate acest fenomen sunt parte din acțiunile prevăzute în CC.
- Protejarea sănătății publice și a drepturilor consumatorilor se transpune prin cooperarea cu platformele sociale în vederea identificării publicității necinstite, precum și creșterea cooperării internaționale și a schimbului de experiență pentru promovarea unei abordări europene față de consumatorii induși în eroare în context COVID-19.

3. Apreciază:

- Accentul este plasat pe acțiuni imediate, fără ca documentul să conțină detalii privind un eventual instrumentar pentru combaterea dezinformării prin elemente specifice și după încheierea crizei generate de noul coronavirus.

- din perspectiva României:

a. ca aspecte pozitive ale Comunicării, de interes este accentul plasat pe cooperarea UE-NATO în domeniul comunicării strategice și al combaterii dezinformării, diversele acțiuni de îmbunătățire a comunicării strategice și prin utilizarea intensivă

a RAS, importanța acordată SEAE Strategic Communication Task Forces (Est, Sud și Balcanii de Vest), care ar putea genera un input de resurse umane suplimentar, creșterea implicării rețelei naționale de oficii diplomatice în acțiuni de comunicare strategică și diplomatie publică coordonate cu Delegațiile UE, demararea unui proces la nivel european în vederea generării unor definiții general acceptate în scopul unei coordonări mai eficiente între SM și partenerii tradiționali.

b. ca aspecte cu impact important ce necesită o definitivare a poziției naționale, menționăm: extinderea ariei de activitate al Stratcom Task Forces și posibila diluare a importanței StratCom Est; reglementarea cadrului platformelor sociale; sprijinirea creării unei rețele de *fact-checkers* prin identificarea actorilor relevanți.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât cu unanimitatea voturilor celor prezenți, formularea unui Raport la JOIN 8 (2020) final.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului, spre dezbatere și adoptare, proiectul de hotărâre privind adoptarea Raportului, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2015, cu modificările și completările ulterioare.